

Międzynarodowa Konferencja „The 70th Anniversary of the Adoption of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide”, Kraków, 6–7 grudnia 2018 roku

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim zorganizował w dniach 6–7 grudnia 2018 roku międzynarodową konferencję poświęconą obchodom siedemdziesięciolecia uchwalenia Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa. Patronatem honorowym wydarzenie to objęli: Rzecznik Praw Obywatelskich, Sejmowa Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Wojewoda Małopolski, Polski Czerwony Krzyż oraz Rektorzy obu uczelni.

Pierwszy dzień konferencji odbył się w Auditorium Maximum oraz w budynku Wydziału Prawa i Administracji UJ. Konferencję rozpoczął panel pt. *Raphael Lemkin and the Madrid Conference – Achievements and Legacy*, podczas którego referaty wygłosili: Agnieszka Bieńczyk-Missala (Uniwersytet Warszawski) – *Raphael Lemkin's Concept of Genocide vs. the Genocide Convention*, Tamas Hoffman (Corvinus University of Budapest, Budapeszt, Węgry) – *The Crime of Genocide in Its (Nearly) Infinite Domestic Variety*, Danuta Rudnicka (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) – *Norms Ius Cogens, Obligations Erga Omnes and Crimes of International Law. Some Terminological Remarks on Crime of Genocide as a Case Study – Polish and International Perspective* oraz Konstantin Kleine (Graduate Institute of International and Development Studies, Genewa, Szwajcaria) – *No Such Thing as an Apolitical Genocide – Legalism and the Prohibition of Genocide*.

Podczas drugiego w tym dniu panelu, pt. *ICTY and ICTR Jurisprudence on Genocide* Ruth Amir (Max Stern Yezreel Valley College w Nazarecie, Izrael) zaprezentowała problem wyznaczania granic stosowania zapisów Konwencji w stosunku do dzieci jako grupy chronionej. Następnie Kamil Boczek (Uniwersytet Warszawski) mówił na temat odpowiedzialności członków rządu za zbrodnie ludobójstwa, a Michala Chadimova (Universiteit van Amsterdam, Holandia) poruszyła problem ludobójstwa w kwestii odpowiedzialności dowódcy. Panel zakończył Harout Ekmanian

(Harvard University, USA) mówiąca o potencjalnej możliwości sądenia zbrodni w Syrii w jurysdykcji prawa międzynarodowego.

Panel trzeci poświęcony został kwestii ludobójstwa i mowie nienawiści, zwłaszcza w mediach społecznościowych, oraz odpowiedzialności prywatnych podmiotów za naruszenia praw człowieka (*Current Challenges – Genocide, Hate Speech and Social Media*). Pierwszym prelegentem była Agata Helena Skóra (PAN), która mówiła na temat problemów w osądzeniu za podżeganie w mediach społecznościowych do ludobójstwa Jazydów. Następnie wystąpił Łukasz Dąbrowski, mówiący o odpowiedzialności ponadnarodowych korporacji za zbrodnie ludobójstwa. Profesor Kirs Eszter (Univeristy of Miskolc, Węgry) przedstawiła wpływ Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) na sądenie mowy nienawiści grup ekstremistycznych (*The Contribution of the European Court of Human Rights to the National Efforts to Prevent Hate Crimes Committed by Organized Extremist Groups*). Dzień zakończyło wystąpienie dra Marcina Marcinki (Uniwersytet Jagielloński) na temat eksperymentów medycznych i zbrodni ludobójstwa z czasów II wojny światowej.

W drugim dniu konferencji obrady odbywały się na Uniwersytecie Pedagogicznym, w budynku Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie. Pierwszy panel tego dnia (*The Crime of Genocide – Contemporary Challenges*) rozpoczęła dr Aleksandra Gliszczyńska-Grabias (INP PAN) mówiąca o zaprzeczaniu ludobójstwu a orzecznictwie ETPCz. Następnie Patryk Labuda (New York University, USA) mówił o karaniu zbrodni ludobójstwa, przedstawił dwa możliwe podejścia w zastosowaniu prawa międzynarodowego: centralizację i decentralizację (*Investigating International Crimes in a Decentralized System of International Criminal Justice*). Panel zakończył Nobuo Hayshi (International Law and Policy Institute, Oslo, Norwegia) opisujący współczesne formy ludobójstwa.

Równocześnie odbywały się warsztaty pt. *Edukacja dla zapobiegania ludobójstwu*. Przeprowadzili je Maciej Zabierowski z Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu oraz reprezentująca Instytut Nauk o Bezpieczeństwie UP dr Katarzyna Pabis-Cisowska. W warsztatach wzięli udział studenci i pracownicy Uniwersytetu Pedagogicznego oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W kolejnym panelu, poświęconym aspektom kulturowego ludobójstwa i czystek etnicznych (*New Developments – Cultural Genocide and Ethnic cleansing*), zaprezentowali wystąpienia: dr Andrzej Jakubowski (INP PAN) podejmujący temat reparacji za straty w kulturze w świetle prawa międzynarodowego, Marco Odello (Abersytwtyh University, Wielka Brytania), który wygłosił referat *Genocide and Culture: Revisiting their Relationship 70 Years after the Genocide Convention*, Tamas Adany (Pázmány Péter Catholic University, Budapeszt, Węgry), przedstawiający problem czystek etnicznych w kontekście ludobójstwa (*Ethnic Cleansing as a Dogmatically not Impossible Form of Genocide*). Na koniec dr Piotr Łubiński (UP) mówił o podżeganie do ludobójstwa w mediach społecznościowych.

Ważnym podsumowaniem rozważań teoretycznych był panel prowadzony przez dr Joannę Bocheńską z Centrum Studiów Kurdyjskich UJ. Uczestnicy

konferencji mieli okazję wysłuchać wstrząsających relacji osób, które przeżyły ludobójstwo Jazydów w regionie Sindżar (Irak). Wśród mówców był Saeed Murad Taha, brat Nadii Murad, laureatki Pokojowej Nagrody Nobla. Konferencję zakończyło spotkanie w Międzynarodowym Centrum Kultury na Rynku Głównym w Krakowie z profesorem Phillipe Sandsem (University College London, Wielka Brytania), autorem książki, która w Polsce ukazała się pod tytułem *Powrót do Lwowa. O genocidzie ludobójstwa i zbrodni przeciwko ludzkości*.

Konferencja nie byłaby możliwa bez zaangażowania dyrekcji Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie UP, w szczególności prof. Olgi Wasiuty i dra Marka Pietrzyka, oraz Zakładu Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był dr Piotr Łubiński. Ponadto ze strony Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie UP zaangażowani byli: dr Przemysław Mazur, dr Katarzyna Pabis-Cisowska i mgr Justyna Rokitowska. Uniwersytet Jagielloński reprezentowali: dr Milena Ingelevič-Citak, dr Marcin Marcinko i dr Przemysław Roguski.

Konferencję można uznać za wielki sukces. Cieszy udział nie tylko pracowników, ale również studentów. Zgromadziła ona znakomitych naukowców z całego świata. Ważne, zwłaszcza w kontekście procesu umiędzynarodawiania nauki, było to, że obrady w całości odbywały się w języku angielskim, a brali w nich udział naukowcy pochodzący z trzech kontynentów.

*Piotr Łubiński,
Przemysław Mazur*

Piotr Łubiński

Doktor nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Bezpieczeństwa Narodowego Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Specjalizuje się w zakresie międzynarodowego prawa humanitarnego i karnego, prawnych wyzwań związanych z współczesnymi konfliktami zbrojnymi, pomocą rozwojową i rekultywacją.

Uczestniczył w pracach Centre for Studies and Research in International Law and International Relations przy Hague Academy of International Law w Holandii. Od 2005 roku członek Ogólnopolskiej Komisji Międzynarodowego Prawa Humanitarnego przy Zarządzie Głównym PCK oraz zastępca przewodniczącego Małopolskiej Komisji Prawa Humanitarnego przy Małopolskim Zarządzie Okręgowym PCK w Krakowie. Członek Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego – Grupa Polska. Pracował na II i III zmianie PKW Afganistan jako prawnik. Stypendysta i wykładowca – *tutor in law* Uniwersytetu Walii w Aberystwyth. Brał udział w warsztatach poświęconych ROE w Instytucie Prawa Humanitarnego w Sanremu. Stypendysta projektów naukowych w Holandii i Wielkiej Brytanii. Nagrodzony medalami w Polsce i za granicą; autor kilkudziesięciu publikacji poświęconych zagadnieniom praw człowieka, kwestiom związanym z międzynarodowym prawem humanitarnym konfliktów zbrojnych, bezpieczeństwem czy międzynarodowym prawem karnym. Współpracuje jako ekspert z Wojskowym Centrum Edukacji Obywatelskiej, Akademią Sztuki Wojennej oraz NATO CIMIC CCOE. E-mail: piotr.lubinski@up.krakow.pl

Przemysław Mazur

Doktor nauk o polityce; adiunkt w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Wśród jego zainteresowań naukowych znajdują się zagadnienia geopolityki, etniczności, nacjonalizmów, współczesnych problemów tożsamościowych, zwłaszcza Łemków, Ukraińców i muzułmanów. Sekretarz redakcji czasopisma naukowego *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis „Studia de Securitate”*. Członek polsko-ukraińskiego zespołu badawczego w ramach grantu: *Information Warfare as a New Dimension of Geopolitical Rivalization* (Інформаційна війна як новий вимір геополітичної ривалізації). Członek *Deterrence and Assurance Academic Alliance* przy USSTRATCOM. E-mail: przemyslaw.mazur@up.krakow.pl